

Schimbări legislative care afectează solicitanții de azil:

Legea 331/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor

Luciana Lăzărescu, Asociația Română pentru Promovarea Sănătății

În cercetarea „[Între discriminare, abuz și exploatare. Accesul imigraților la drepturi civile](#)” lansată la finele anului trecut, principalele bariere în calea integrării identificate au fost lipsa de informare și birocrația. Cum birocrația poate fi combătută doar printr-un efort conjugat, lipsa de informare poate fi atacată cu succes printr-o serie de articole, sinteze și analize care să semnaleze noutăți, evenimente și probleme de interes pentru migranți. Articolul de față are întocmai acest obiectiv, de a semnală migranților noutățile din România relevante pentru statutul lor.

La sfârșitul lunii decembrie a fost publicată mult așteptata modificare a Legii 122/2006 privind azilul în România, apărută sub denumirea de **Legea 331/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor** (http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck.proiect?idp=15308). Pe 19 ianuarie 2016 a fost adoptată Hotărârea de Guvern care aprobă modificările corespondente ale Normelor Metodologice.

Ce aduce nou Legea 331 în reglementarea azilului?

Schimbările din noul act privesc: a. aspecte tehnice - de procedură și b. materiale - legate de condițiile de recepție a solicitanților de protecție internațională, adică a solicitanților de azil.

a. Mai jos sunt enumerate cele mai importante modificări **tehnice**.

Reglementarea plății interpreților și traducătorilor (nu neapărat autorizați) în conformitate cu Legea 178/1997 pentru autorizarea și plata interpreților și traducătorilor folosiți în justiție, parchet, notariate etc. permite IGI să bugeteze aceste cheltuieli. Un alt element nou îl reprezintă introducerea, de la 20 aprilie 2016, a posibilității plasării solicitanților de azil în **spații închise special amenajate**, ca măsură restrictivă pentru o perioadă de maxim 60 de zile. Măsura se aplică în câteva situații: pentru verificarea identității solicitantului de azil; pentru stabilirea elementelor cererii de azil, dacă există suspiciuni că persoana în cauză va părăsi teritoriul țării; la cererea unor instituții din domeniul securității naționale. Apoi este introdusă obligativitatea **fotografierii** solicitanților de azil și controlul corporal. Apare de asemenea ca element de noutate tehnică **monitorizarea condițiilor de recepție** de către organizații internaționale și ONG-uri și posibilitatea înaintării rapoartelor de monitorizare către Avocatul Poporului. Pentru a se alinia la îndemnul Comisiei Europene la solidaritate cu țările afectate de numărul mare de refugiați, legislația românească prevede acum preluarea unor **solicitanți de azil, refugiați și persoane cu protecție subsidiară din alte state ale Uniunii**.

b. Aspectele materiale, practice, afectează direct perspectivele în România ale solicitanților de azil și ulterior, le înlesnesc perioada de acomodare celor care obțin o formă de protecție internațională (statut de refugiat sau protecție subsidiară).

Includerea solicitanților de azil în programele naționale de prevenire și control al bolilor transmisibile este un aspect reglementat în noua lege, deși prin contractele cadru de acordare a

serviciilor medicale, datorită riscului epidemiologic, în aceste programe sunt incluse și persoanele neasigurate în sistemul de sănătate.

O modificare foarte importantă este acordarea **dreptului la muncă pentru solicitanții de azil, după 3 luni de la depunerea cererii de azil**. În plus față de actele cerute în mod normal la angajare, solicitanții de azil vor aduce angajatorului, la încheierea contractului de muncă, și o adeverință eliberată de Inspectoratul General pentru Imigrări, în care se atestă cele minim 3 luni de când persoana se află în procedura de azil. *Cu toate că modificarea este, la nivel declarativ, merită să crească independența economică a solicitanților de azil și să reducă povara asupra statului, cursurile de limba română pentru adulți sunt neglijate în noul act. Mai mult, învățarea limbii române pentru solicitanții de azil adulți nu mai este activitate eligibilă pe noul program financiar (AMIF). Așa că, în prezent, lipsește un instrument esențial pentru integrarea solicitantului de azil la locul de muncă: limba română. În aceste condiții, solicitanții de azil se vor orienta probabil spre ofertele de lucru din comunitate, ceea ce duce la enclavizare și segregare.*

Un alt element introdus, legat de dreptul la muncă, este **dreptul solicitanților de azil de a beneficia de măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă** (adică informare, consiliere, mediere etc.) **și de șomaj** - desigur, cu îndeplinirea condițiilor legale privind perioada de angajare anterioară șomajului.

Toți solicitanții de azil vor primi CNP pentru a-și putea exercita dreptul la muncă, dar și pentru a beneficia de anumite servicii. Această decizie va elimina practica aleatorie curentă de acordare a CNP-urilor în situații extreme, în general pentru ca solicitantul de azil să poată beneficia de servicii medicale sau să se poată angaja.

Copiii solicitanți de azil vor intra în contact cu sistemul de învățământ românesc prin parcurgerea unui **curs pregător intensiv** (a cărui durată nu este specificată), la care se pot înscrie în termen de 3 luni de la depunerea cererii de azil. În paralel, copiii pot audia cursurile în clase, corespunzător nivelului lor de studii. După cursul pregător, copiii le sunt **evaluate cunoștințele** de limbă română și sunt înscriși în anul de studii adecvat. *Doar că înscrierea în anul de studii nu se poate face pe baza evaluării cunoștințelor de limba română, cum reiese din textul articolului. Sperăm că, pe lângă cunoștințele de limba română, copiii li se vor testa și cunoștințele din materiile de predare, pentru a li se asigura un start școlar cât mai bun.*

Solicitanții de azil vor primi, de la intrarea în vigoare a modificărilor la normele metodologice ale Legii 122/2006 **alocații pentru hrană, igienă personală, transport și îmbrăcăminte actualizate** în funcție de rata inflației și estimări standardizate ale nevoilor de consum.

Sumele care se vor acorda solicitanților de azil la intrarea în vigoare a Hotărârii de Guvern¹ care modifică Normele Metodologice de aplicare a Legii 122/2006 privind azilul

Pe baza estimărilor Institutului de Cercetare a Calității Vieții (ICCV), nevoile de bază ale unui solicitant de azil au fost convertite în bani. Astfel, pentru un adult sunt prevăzute sumele din tabelul de mai jos:

¹ Date conform Proiectului supus dezbaterii publice

http://www.mai.gov.ro/documente/transparenta/HG%20122_2006.pdf

Item	Sumă	Unitate de măsură
Hrană	10 lei	Persoană/zi
Produse igienă, transport etc.	6 lei	Persoană/zi
Haine vară	67	Persoană/sezon
Haine iarnă	100	Persoană/sezon

În plus, în eventualitatea unui aflux de solicitanți de azil fără mijloace materiale care depășește numărul de locuri de cazare din centrele IGI, guvernul alocă pentru chirie 450 lei de persoană/lună, iar pentru întreținere 122 lei de persoană/lună în perioada de vară și 155 lei de persoană/lună iarna. Sumele alocate pentru chirie fiecărei persoane scad cu numărul membrilor din familie (cu 30% pentru familie de 2 persoane și 40% pentru familie de 3 persoane).

Hotărârea de Guvern recent adoptată a provocat deja reacții din partea publicului tocmai pentru că e vorba de bani, iar sumele sunt, de data asta, comparabile cu nivelul prestațiilor sociale acordate cetățenilor români fără posibilități materiale (ex. venitul minim garantat sau ajutorul social). Din cota de refugiați alocată României de Comisia Europeană în iulie și septembrie 2015 (4837 persoane²) - așteptați să sosească lunar, începând cu noiembrie 2015 - nu a ajuns încă nici unul. Pentru că în calcule alegerile personale ale refugiaților nu au avut loc.

Articolul a fost scris în cadrul proiectului "Discriminarea Imigranților în Domeniul Drepturilor Civile – DIM", inițiat de ARPS în parteneriat cu SAR și CNCD, și este finanțat din granturile SEE 2009 – 2014, prin fondul ONG în România. www.eeagrants.org. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009 – 2014.

² http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5039_en.htm